

Posudek diplomové práce

Autorka práce: Veronika Vopelková

Název práce: Muslimové v České republice: studie o procesu integrace arabské minority do českého prostředí

Místo a rok vypracování: Katedra kulturologie, Filozofická fakulta, UK, Praha 2012

Práce reaguje na celosvětovou mezioborovou diskusi týkající se problematiky integrace. Veronika Vopelková se zaměřila na komunitu muslimů v České republice s cílem charakterizovat jejich způsob života a následně posoudit míru jejich včlenění nebo způsob jejich koexistence s majoritní společností. V úvodní části práce se autorka věnuje vymezení základních termínů a v podstatě i teoretických konceptů. Je třeba ocenit, že se zde autorka neomezuje pouze na definici pojmu, ale že pojem konkretizuje na skupiny, které budou podrobeny dalšímu bližšímu zkoumání. Pokud se například zabývá pojmem identita nebo etnicita, obecnou definici rozšiřuje o výklad arabské a islámské identity. Výklad pojmů se tak stává i výkladem autorčinných teoretických východisek. Tento přístup je obzvláště významný v případě pojmu integrace, který je frekventovaně artikulován například v politickém diskurzu, a to jak ve smyslu kulturní integrace, tak ve smyslu integrace do sítě sociálních institucí. Autorka v daném případě vychází ze sociologického diskurzu, představuje několik určujících pojetí a inspiruje se zejména pracemi Wolfganga Bosswicka a Friedricha Heckmanna, případně přístupy Rákoczyové a Pořízkové, a pro další analytickou práci uvažuje o čtyřech dimenzích integrace.

V další části práce se autorka zaměřuje na téma cizinců v České republice. Jedná se spíše o deskriptivní kapitola, která se v různých modifikacích opakuje ve všech pracích věnovaných tématu. Zde velice oceňuji, že autorka představila nezbytná data, aniž by poznatky převzatými z druhotných zdrojů zbytečně zahlcovala práci, kde má představit výsledky vlastní badatelské činnosti.

V další části práce se autorka věnuje metodice výzkumu a vlastnímu terénnímu šetření. Stanovuje výzkumné hypotézy, které bychom spíše mohli nazvat výzkumnými otázkami, jelikož se nedají pomocí testování verifikovat či falzifikovat, a formuluje skupiny, na nichž bude výzkumné otázky zodpovídat. Výběrový soubor rozděluje do čtyř skupin na základě aspirací pro pobyt v cílové zemi. Tento krok považuji za významný a metodologicky novátorský. Doposud se vstupní hypotézy téměř vždy formulovaly pro skupiny vymezené státním občanstvím (Rusové, Ukrajinci), méně často národností nebo etnicity (Čečenci), či náboženstvím (muslimové). Téma aspirací zpravidla vyplynulo až z výzkumu. Přístup uplatněný v práci je tedy metodologicky zajímavý a logický. Přestože vzhledem k velikosti vzorku odvážný.

Následuje informace o vzorku a reflexivní kapitola. Reflexivní kapitoly se zařazují do studií, kde se badatel pohybuje v terénu, často. Zde se opět nejedná o standardní přístup. V práci autorka provádí nikoli reflexi sebe sama v terénu, ale reflexi majoritní společnosti z hlediska postojů k cizincům. Je to opět zajímavý, lze říci inovativní přístup, který má svoji logiku a jeho zařazení je třeba ocenit.

V další části práce se autorka věnuje terénnímu šetření. Jednotlivé otázky, které jsou zároveň podkapitolami, jsou dobře členěny, pouze bych uvítal, kdyby v úvodu k výzkumu byly jednotlivé otázky sumarizovány a bylo zde řečeno, proč byly položeny. Samotná analytická práce probíhá v rámci jednotlivých dimenzí, či oblastí integrace. Zde samozřejmě je třeba při úvahách o zobecnitelnosti brát na zřetel velikost vzorku, která je taková, že kategorizujeme spíše jednotlivé příklady a samozřejmě jen obtížně můžeme tvrdit, že reprezentují ty skupiny, ke kterým je zařazujeme. Na druhé straně pro kvalitativní výzkum je vzorek 23, resp. 30 postačující a jeho sestavení, vzhledem ke složení a uzavřenosti muslimské komunity, bylo pro autorku textu počinem, který vyžadoval velké pracovní nasazení a trpělivost.

Závěr práce přináší shrnutí základních výsledků výzkumu. Seznam literatury je přiměřený.

Práce Veroniky Vopelkové je dílem, které nebylo napsáno zbytečně. Některé pasáže mohou být inspirativní i pro odborníky, kteří se problematikou zabývají řadu let. Práce je promyšlená, vyzrálá, data z terénního šetření mají vysokou vypovídací hodnotu. Autorka práce prokázala, že si umí položit relevantní výzkumnou otázku, stanovit vhodné metody k dosažení cílů práce a v závěrech, po provedení stanovených výzkumných procedur, odpovědět na výzkumné otázky na úrovni magistra.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení klasifikačním stupněm **v ý b o r n ě.**

V Praze 7. 9. 2012

Doc. PhDr. Zdeněk Uherek, CSc.
vedoucí práce